

SALVS REI PVBLICAE SVPREMA LEX ESTO.

VYBRANÁ
TÉMATA

Právní memorandum k usnesení Ústavního soudu Pl. ÚS 24/09

(8/2009)

JUDr. Jan Pulda, LL.M.

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut

Výchozím bodem pro zpracování tohoto memoranda je podání ústavní stížnosti Ing. Milošem Melčákem CSc., kterým se výše jmenovaný poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu České Republiky (dále jen „PSP ČR“) domáhá zrušení rozhodnutí prezidenta republiky č. 207/2009 Sb., o vyhlášení voleb do PSP ČR.

Stěžovatel poukazuje na judikaturu Ústavního soudu ČR (dále jen „ÚS“), ze které plyne mimo jiné právo na nerušený výkon veřejné funkce. V této souvislosti je nutné citovat příslušné ustanovení usnesení, tj. čl. 21 odst. 4 ČNR č.2/1993 Sb., Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), ve které je uvedeno následující: „Občané mají za rovných podmínek přístup k voleným a jiným veřejným funkcím“. Z výše uvedeného je patrné, že zákonodárce hovoří toliko o *přístupu* k funkci, Ústavní soud tak ve svých usneseních PI ÚS 73/04 a 30/95, (na které se sám ÚS i stěžovatel odvolává), zaujímá mimořádně extenzivní výklad, když pouhý přístup, tj. jinak řečeno **právo ucházet se o** veřejnou popř. volenou funkci, spojuje rovněž s jejím nerušeným výkonem.

K další části argumentace ÚS, která se týká ustanovení Listiny, konkrétně čl. 21 odst. 2, ten říká, že: „volby se musí konat ve lhůtách nepřesahujících pravidelná volební období stanovená zákonem“. Zde Listina stanovuje pouze maximální možnou délku pro výkon mandátu poslanců a z tohoto pohledu není v rozporu s tímto ustanovením, došlo-li ke zkrácení funkčního období. Zákonodárce čl. 21 odst. 2 nepochybně zamýšlel především předejít případnému prodlužování výkonu funkce poslance.

Ústavní soud se dále argumentačně opírá o čl. 9 odst. 2, čl. 16 odst. 1 a čl. 17 odst. 1 Ústavy ČR, tj. úst. zák. 1/1993 Sb.

Z tohoto pohledu se nezdá být relevantní pro podporu interpretace ÚS čl. 9 odst. 2 Ústavy, neboť lze stěží dovodit, že by předčasné konání voleb do PSP ČR ohrozilo demokratický charakter právního státu. Vyhlášení voleb je spíše cestou k potvrzení tohoto charakteru tam, kde ostatní ústavněprávní mechanismy mohou selhat.

Ve prospěch stěžovatele na druhé straně může svědčit ustanovení čl. 16 odst. 1 Ústavy, které říká, že: „Poslanecká sněmovna má 200 poslanců, kteří jsou voleni na dobu čtyř let“. Toto ustanovení svým zněním nepřipouští žádné další alternativy a zdá se být velmi lapidární ve svém obsahu. Nicméně v návaznosti na již v minulosti přijaté ústavní zákony podobného charakteru (např. úst. zák. č. 69/1998 Sb.) je nutné podotknout, že voluntaristický přístup

k základnímu zákonu ČR rozhodně neprospívá k posilování právní jistoty a předvídatelnosti práva.

V další části odůvodnění se ÚS odvolává na zásah do základního práva dle čl. 21 odst. 4 Listiny, jak je již uvedeno výše. Zde je třeba se pozastavit nad formulací ÚS (*srov. § 79 odst. 2 zák. 182/1993 Sb., Ústavní soud může na návrh stěžovatele odložit vykonatelnost napadeného rozhodnutí, jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem a jestliže by výkon rozhodnutí nebo uskutečnění oprávnění, přiznaného rozhodnutím třetí osobě, znamenal pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká při odložení vykonatelnosti může vzniknout jiným osobám*).

Z výše uvedeného lze a contrario dovést, že ÚS považuje výkon funkce poslance PSP ČR za nadřazenou veřejnému zájmu na konání voleb.

V závěru svého odůvodnění ÚS polemizuje o ústavnosti právních norem opatření v řízení o kontrole norem s tím, že *„smyslem takto koncipovaného ústavního soudnictví je zabránit vzniku možných protiústavních právních následků v případech kdy posuzovaný právní předpis alespoň hypoteticky předpokládá do budoucna vznik právní skutečnosti, jež by takovou protiústavnost mohla vytvořit“*.

ÚS se tak přiklání k odkladu vykonatelnosti rozhodnutí prezidenta republiky č. 207/2009 Sb. jako k jedinému relevantnímu nástroji, neboť ÚS není nadán Ústavou takovou pravomocí, která by mu umožňovala kontrolu konkrétních právních norem.